

Lisää Hepr. 9:sta?
www.sley.fi/luennot/Raamattu/UT/Hepr/08-09PH.htm

Arvoisa Sisärengaslainen,

Yhdeksännessä luvussa kirjeen kirjoittaja edelleen vertaa toisiinsa vanhaa ja uutta liittoa, ja keskittyy erityisesti suuren sovituspäivän uhrin kuvaamiseen.

Kysymyksiä, esirukousaiheita yms. voit lähettää osoitteeseen pastori@tunti.com.

Ensimmäisellä liitolla oli siis jumalanpalvelusta koskevat säädöksensä ja pyhäkkö täällä maan päällä. (Hepr 9:1)

Kirjeen kirjoittaja alkaa nyt kuvata entistä tarkemmin vanhan liiton temppeliä ja jumalanpalvelusta osoittaakseen, että se oli vain esikuvaa tulevalle uudelle liitolle, jonka

Jumala on Jeesuksen välityksellä tehnyt meidän kanssamme.

Pyhäkkönä oli telta, jonka etumaisessa huoneessa oli lampunjalka, pöytä ja uhrileivät. Tätä osaa nimitettiin ”pyhäksi”. Toisen verhon takana oli se teltan osa, josta käytettiin nimeä ”kaikeinpyhin”. Siellä oli kultainen suitsutusalttari ja liitonarkku, joka oli kauttaaltaan kullalla päällystetty. Arkussa oli kultainen, mannaa sisältävä astia ja Aaronin sauva, joka puhkesi lehteen, sekä liiton taulut. Arkun päällä olivat kerubit, kirkkauden enkelit, jotka siivillään varjosivat syntien sovituspaikkaa. Kaikkea tätä ei nyt ole tarpeen selittää yksityiskohtaisesti. (Hepr 9:2-5)

Kirjoittaja kuvailee erämaavaelluksen aikaista pyhäkköteltoa, mutta kuvaus sopii hyvin myös Salominin rakennuttamaan Jerusalemin temppeliin. Itse temppelirakennuksessa oli kaksi huonetta, joista toinen, kaikeinpyhin, oli kuution muotoinen, ikkunaton huone, jonne johtava ovi oli peitetty paksulla verholla. Kaikeinpyhimmässä oli liiton arkku, jonka

kansi kerubeineen muodosti istuimen, jolla Jumalan ajateltiin istuvan. Toki ymmärrettiin, ettei Jumala asu ihmisten tekemissä rakennuksissa vaan taivaassa, mutta sanottiin, että Jumalan nimi tai hänen kirkkautensa asuu temppelissä. Niinpä temppeli oli se paikka, jossa Jumala voitiin kohdata.

Näin siis on kaikki järjestetty. Teltan etuhuoneessa käyvät papit päivittäin toimittaessaan jumalanpalvelusta. Mutta teltan toiseen huoneeseen menee ainoastaan ylipappi, ja hänkin

vain kerran vuodessa. Hänellä täytyy silloin olla mukanaan verta; hän tuo sitä sovittaakseen sekä omat syntinsä että kansan tahattomat synnit. (Hepr 9:6-7)

Kaikkeinpyhimpään sai mennä ainoastaan ylipappi kerran vuodessa suurena sovituspäivänä, jolloin koko kansan tahattomien syntien edestä uhrattiin pukki (lue 3. Moos 16). Kielto mennä kaikkeinpyhimpään oli niin ankara, että ylipapin jalkaan sidottiin köysi, kun hän

meni toimittamaan sovituspäivän uhria, jotta hänet voitaisiin vetää pois kaikkeinpyhimmästä, jos hän vaikkapa saisi sairauskohtauksen eikä voisi itse tulla ulos. Kukaan muu ei saanut mennä hakemaan häntä.

Näin Pyhä Henki osoittaa, että kaikkeinpyhimpään ei avata pääsyä niin kauan kuin teltan etumainen huone on vielä paikallaan. Tämä kaikki kuvaa nykyistä aikaa: lahjoja ja uhreja kyllä tuodaan, mutta jumalanpalvelukseen osallistuvan omatunto ei niistä puhdistu, ne eivät tee häntä täydelliseksi. Samalla tavoin kuin määräruoat ja määräjuomat ja erilaiset pesut nämäkin menot perustuvat ulkonaisiin säädöksiin ja pätevät ainoastaan siihen asti, kun pysyvä järjestys astuu voimaan. (Hepr 9:8-10)

Kirjoittaja ymmärtää, että temppele ja siinä jatkuva jokapäiväinen pappien uhrivalvelus, kuten myös se, että pääsy kaikkeinpyhimpään on suljettu, kertoo siitä, että vanha liitto vain edeltää jotain paljon parempaa. Vanhan liitonkin uhrat ovat toki Jumalan määräämiä, mutta ne eivät voi saada aikaan todellista puhtautta Jumalan edessä. Niinpä ne ovat ainoastaan esikuvia

täydellisestä uhrista, jonka Jeesus nyt on antanut. Samoin koko Vanhan testamentin rituaalilaki erilaisine puhtaus-, ruoka- ja juhlapäiväsäännöksineen oli tarkoitettu olemaan voimassa vain uuden liiton solmimiseen asti. Paavali opettaa vastaavasti; lue Gal 3:23-25.

Kristus, meitä odottavan hyvän ylipappi, on kuitenkin jo tullut. Hän on kulkenut suuremman ja täydellisemmän teltan kautta, jota ei ole tehty ihmiskäsin ja joka siis ei kuulu tähän luomakuntaan. Hän ei ole tuonut uhrina pukkien eikä sonnien verta, hän on uhrannut oman verensä. Näin hän on kertakaikkisesti täyttänyt tehtävänsä, astunut sisään kaikkeinpyhimpään ja hankkinut meille ikiajoiksi lunastuksen. (Hepr 9:11-12)

Kuten ylipapin kuuluu, myös Jeesus on mennyt kaikkeinpyhimpään mukanaan uhriverta. Hän tosin ei ole toimittanut tehtävänsä Jerusalemin temppeleissä, vaan hän on mennyt todelliseen kaikkeinpyhimpään, jossa Jumala oikeasti

asuu – taivaaseen. Hän on vienyt sinne oman verensä, joka on vuodatettu koko maailman syntien tähden. Jeesuksen ei tarvitse joka vuosi uudestaan uhrata, kuten vanhan liiton ylipappien, vaan hänen yksi uhrinsa riittää.

Jos jo pukkien ja härkien veri ja saastuneiden päälle vihmottava hiehon tuhka puhdistaa ihmisen ulkonaisiin menoihin kelvolliseksi, kuinka paljon paremmin puhdistakaan Kristuksen veri! Ikuisen henkensä voimalla hän on antanut itsensä virheettömänä uhrina

Jumalalle, ja hänen verensä puhdistaa meidän omantuntomme kuoleman teosta, niin että voimme palvella elävää Jumalaa. (Hepr 9:13-14)

Vanhan liiton uhreillakin oli oma merkityksensä: Jumala oli säätänyt, että niiden välityksellä israelilaiset saattoivat puhdistautua voidakseen osallistua yhteiseen jumalanpalvelukseen. Puhtaus oli kuitenkin vain ulkonaista. Todellisen puhtauden – omantunnon puhtauden – sellaisen, että

voimme päästä pyhän Jumalan yhteyteen, saa aikaan vain Jeesuksen veri, joka puhdistaa kaikesta synnistä. Kuoleman teot tarkoittavat kuolemaan johtavia tekoja eli syntiä – onhan synnin palkka kuolema (Room. 6:23).

Sitä varten Kristus on tullut uuden liiton välittäjäksi, että hänen kuolemansa vapauttaisi kaikki ensimmäisen liiton aikana tapahtuneista rikkomuksista ja että kutsutut niin saisivat heille luvattua iankaikkisen perinnön. Liitto on myös testamentti, ja testamentin tekijän kuolema on aina voitava näyttää toteen. Testamenttihan astuu voimaan vasta sen tekijän kuoltua; tekijänsä eläessä sitä ei voida koskaan panna täytäntöön. (Hepr 9:15-17)

Jeesus on uuden liiton välittäjä ja uuden Jumalan kansan Vapahtaja. Hänen uhrinsa puhdistaa kuitenkin myös kaikki vanhan liiton aikaiset Jumalan ihmiset. Niinpä Vanhan testamentinkin uskovat pelastuvat Jeesuksen ristintyön perusteella.

Siksi meidän Raamatuissamme on Vanha ja Uusi testamentti, vaikka oikeastaan on kyse vanhasta ja uudesta liitosta. Nyt kirjeen kirjoittaja käyttää hyväkseen sanan kaksoismerkitystä. Jokainen tietää, että testamentti tulee voimaan vasta sen tekijä kuoltua. Siksi liiton solmimiseenkin tarvitaan sen tekijä kuolema.

Kreikan kielessä sama sana tarkoittaa merkitsee sekä 'liitto' että 'testamentti'.

Siksi ei ensimmäistäkään liittoa voitu vahvistaa ilman verta. Luettuuan kansalle lain käskyt Mooses otti sonnien ja pukkien verta sekä vettä, punaista villaa ja iisopinvarsia ja vihmoi lain kirjan ja koko kansan sanoen: "Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt." Samalla tavoin hän vihmoi verta teltan ja kaikkien jumalanpalveluksessa käytettävien esineiden päälle. Lain mukaan melkein kaikki puhdistetaan verellä, eikä anteeksianto ole mahdollinen, ellei vuodateta uhrivertaa. (Hepr 9:18-22)

Jo vanhan liiton solmimiseenkin liittyi kuolema ja veri – tosin vain uhrieläimen. Kirjoittaja viittaa tässä 2. Moos 24:7-8:aan.

Kun siis taivaan todellisuuden kuvat on näin puhdistettava, tulee itse todellisuus puhdistaa paremmin uhrein. Kristus ei mennytkään ihmiskäsin tehtyyn pyhäkköön, joka on vain todellisen pyhäkön kuva, vaan itse taivaaseen ollakseen nyt Jumalan edessä puhumassa meidän puolestamme. Hänen tarkoituksenaan ei myöskään ole antaa uhriaan toistuvasti,

niin kuin tavallinen ylipappi kerran vuodessa vie kaikkeinpyhimpään verta, joka ei ole hänen omaansa. (Hepr 9:23-25)

Uudessa liitossa ei riitä uhrieläimen kuolema ja veri, vaan tarvitaan itse testamentin / liiton tekijän veri. Tarvittiin Jumalan pojan kuolema, jotta uusi ja parempi liitto voitiin solmia Jumalan ja ihmisten välille.

Kirjoittaja viittaa myös lyhyesti siihen, mitä Jeesus tekee nyt suoritettuaan täydellisen uhrin: hän rukoilee meidän puolestamme. Samoin opettaa myös Paavali; Room. 8:34.

Muutoinhan Kristuksen olisi pitänyt kärsiä kuolema monet kerrat maailman luomisesta lähtien. Hän on kuitenkin tullut tähän maailmaan vain kerran, nyt aikojen lopulla, hävittääkseen synnin uhrillaan. Jokaisen ihmisen osana on kerran kuolla ja sitten joutua tuomiolle. Samoin on Kristus kerran uhrattu, jotta hän ottaisi pois kaikkien synnit, ja hän ilmestyy vielä kerran, mutta ei enää synnin tähden vaan pelastaakseen ne, jotka häntä odottavat. (Hepr 9:26-28)

Kirjoittaja korostaa vielä Jeesuksen uhrikuoleman ainutkertaisuutta ja riittävyttä syntien anteeksiantamiseksi. Jeesus tulee kyllä vielä kerran maan päälle, mutta hän ei synny enää ihmiseksi

sovittamaan syntejä – sitä ei enää tarvita – vaan hän tulee viemään omansa iankaikkiseen elämään, sinne, minne hän on mennyt edellä.

Ville Auvinen